

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Europejski Fundusz Społeczny

Protokół Nr 2/08
z posiedzenia Podkomitetu Monitorującego
Program Operacyjny Kapitał Ludzki Województwa Lubelskiego
w dniu 11 sierpnia 2008 r.

W posiedzeniu wzięło udział: 9 członków Podkomitetu, 9 stałych zastępców członków, obserwator oraz 3 pracowników Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego. Do głosowania uprawnionych było 14 osób (lista członków, stałych zastępców członków i obserwatorów w Podkomitecie stanowi **Załącznik Nr 1** do protokołu, natomiast lista gości – **Załącznik Nr 2**). Miejsce posiedzenia: Sala nr 100 w siedzibie Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie, przy ul. Czechowskiej 19.

Ad.1. Obrady utworzył i prowadził **Pan Marek Flasiński – Przedstawiciel Instytucji Pośredniczącej PO KL w Podkomitecie, Członek Zarządu Województwa Lubelskiego.** Instytucję Zarządzającą PO KL Ministerstwo Rozwoju Regionalnego reprezentował Pan Łukasz Mikulec. Na posiedzenie przybył także jeden z obserwatorów: Pan Daniel Kosiński z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Jak poinformował **Pan Marek Flasiński** 4 sierpnia br. w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego odbyła się konferencja „Wpływ polityki spójności na stan zróżnicowań i rozwój polskich regionów”. Z wyników ewaluacji, którą przedstawiono na tej konferencji wynika, że wcale nie następuje konwergencja regionów w skali kraju, ani konwergencja wewnątrz regionów, a dzieje się wręcz przeciwnie. Dlatego z tej ewaluacji wypływają określone rekomendacje – między innymi takie, aby regulacje i preferencje były tak dobierane, aby wspomagały konwergencję. Zaleca się również, by nie rozpraszać środków, aby je skoncentrować na kilku najważniejszych priorytetach, w celu jak najszybszego osiągnięcia założonych celów. Wyraził nadzieję, że szczegółowe kryteria wyboru projektów, które zostaną poddane konsultacjom na tym posiedzeniu, przybliżą do osiągnięcia tego najważniejszego celu.

Ad. 2. Prowadzący obrady przedstawił proponowany porządek obrad:

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Stan wdrażania priorytetów komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Województwa Lubelskiego 2007 – 2013 (stan na dzień 31 lipca br.) – *prezentacja*.
4. Szczegółowe kryteria wyboru projektów do Planu Działania na rok 2009:
 - a) przedstawienie propozycji Instytucji Pośredniczącej dla Priorytetów VIII - IX – *prezentacja*;
 - b) przedstawienie propozycji Instytucji Pośredniczącej 2 dla Priorytetów VI - VII – *prezentacja*;
5. Podjęcie uchwały w sprawie zaopiniowania kosztu badania ewaluacyjnego „Ocena skuteczności i efektywności instytucji uczestniczących we wdrażaniu priorytetów VIII i IX, w tym procesu komunikacji wewnętrznej”.
6. Sprawy różne. Wolne wnioski.
7. Zakończenie posiedzenia.

Wobec braku uwag do porządku obrad, został on jednogłośnie zatwierdzony.

Ad. 3. Stan wdrażania priorytetów komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Województwa Lubelskiego 2007 – 2013 (stan na dzień 31 lipca br.).

W tym punkcie głos zabrała **Pani Iwona Nakielska Dyrektor Departamentu EFS**. Pani Dyrektor przedstawiła prezentację, która stanowi **Załącznik Nr 3**.

Ad. 4. Szczegółowe kryteria wyboru projektów do Planu Działania na rok 2009:

Pani Iwona Nakielska Dyrektor Departamentu EFS poinformowała, że szczegółowe kryteria wyboru projektów, które będą przedstawione, są propozycją Instytucji Pośredniczącej, a członkowie Podkomitetu otrzymają możliwość zgłoszenia własnych i odniesienia się do propozycji poszczególnych priorytetów, w przeciągu tygodnia od posiedzenia.

a) przedstawienie propozycji Instytucji Pośredniczącej 2 dla Priorytetów VI - VII

W tym punkcie głos zabrał **Pan Lucjan Tomczuk p.o. Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie**, który przedstawił prezentację stanowiącą **Załącznik nr 4**.

b) przedstawienie propozycji Instytucji Pośredniczącej dla Priorytetów VIII - IX

W imieniu Instytucji Pośredniczącej kryteria dla Priorytetów VIII-IX przedstawiła **Pani Małgorzata Baran-Sanocka, Zastępca Dyrektora Departamentu EFS**. Prezentacja stanowi **Załącznik Nr 5**.

Po wystąpieniach przedstawicieli IP oraz IP2 głos zabrał **Prowadzący obrady Pan Marek Flasiński**, który zaproponował, aby dyskusję nad zaproponowanymi kryteriami odłożyć do pkt 6 porządku obrad, a wcześniej przeprowadzić głosowanie w punkcie 5.

Ad. 5. Podjęcie uchwały w sprawie zaopiniowania kosztu badania ewaluacyjnego „Ocena skuteczności i efektywności instytucji uczestniczących we wdrażaniu priorytetów VIII i IX, w tym procesu komunikacji wewnętrznej”. Projekt uchwały stanowi **Załącznik Nr 6**.

Tytułem wstępu, głos w tym punkcie, zabrał **Pan Rafał Sobiech - Z-ca Dyrektora Departamentu EFS**. Pan Dyrektor wyjaśnił, że badanie ewaluacyjne pt. „Ocena skuteczności i efektywności instytucji uczestniczących we wdrażaniu programu” zostało zaprojektowane w roku ubiegłym. W roku bieżącym, kiedy przystąpiono do realizacji tego zadania, okazało się, że potencjalni wykonawcy zadania dysponują różnymi technikami badawczymi i różnym potencjałem, a same badania są przeprowadzane w różny sposób. Stąd wynikł problem, jak komisja oceniająca oferty miałyby porównać te badania między sobą. Pojawiła się koncepcja przygotowania metodycznie najbardziej poprawnego badania, które spełniałoby nasze oczekiwania. Jednocześnie w trakcie prac pojawiła się sytuacja, że został zmieniony harmonogram konkursów – jest ich mniej. Ponadto wiadomo, że nie wszystkie konkursy uda się zrealizować do końca roku – w odniesieniu nie do wszystkich uda się podpisać umowy. Stąd pojawiła się potrzeba ustalenia nowego zakresu badania ewaluacyjnego oraz cech tego badania. Nawiązany został kontakt z jedną z lubelskich uczelni, zamówiono ekspertyzę, która w pełni potwierdziła nasze przypuszczenia i wnioski z działań monitorujących. Powstał materiał, który będzie wygodnym narzędziem dla komisji, która niedługo te oferty będzie oceniać. Udało się jednocześnie ustalić zakres badania, który jest możliwy do zrealizowania – 5 konkursów, które zostały zakończone, tzn. zawarto umowy, ustalono wielkość grup reprezentatywnych, w odniesieniu do których badanie przyniesie pełną wynik w pełni

wiarygodny. Określono także dopuszczalny błąd statystyczny i czas niezbędny do przeprowadzenia badania. Okazało się, że większość firm badawczych nie jest w stanie w tak krótkim czasie – do końca roku kalendarzowego, przeprowadzić badania w odniesieniu do pracodawców, gdzie planowano przebadać ich aż 5%, co wynika z metodologii tego badania, jak również w odniesieniu do grup docelowych. Dlatego tutaj zmienia się zakres badania – te badania będą prowadzone już w roku następnym. Cała praca opiera się na dostarczonej ekspertyzie, a wynikiem wszystkich zmian jest nowy budżet, który jest radykalnie mniejszy i wynosi 126.270,00 zł. Ekspertyza zakłada przeprowadzenie badania w dużym stopniu pokrywającego się z tym, które było założone. Pozostała część będzie realizowana w roku następnym w oparciu o nowy Plan działań w zakresie ewaluacji.

Wobec braku uwag i pytań do projektu uchwały **Prowadzący obrady Pan Marek Flasiński** zarządził głosowanie. W wyniku głosowania uchwała w sprawie zaopiniowania kosztu badania ewaluacyjnego „Ocena skuteczności i efektywności instytucji uczestniczących we wdrażaniu priorytetów VIII i IX, w tym procesu komunikacji wewnętrznej” została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała stanowi **Załącznik Nr 7**.

Ad. 6. Sprawy różne. Wolne wnioski.

Zgodnie z wcześniejszą deklaracją **Prowadzący obrady Pan Marek Flasiński** poprosił członków Podkomitetu o zgłaszanie swoich komentarzy odnośnie przedstawionych Szczegółowych kryteriów wyboru projektów do Planu Działania na rok 2009.

W odpowiedzi na prośbę **Pani Bożeny Żurek - Zastępcy członka Podkomitetu, reprezentującej organizacje pozarządowe (Lubelski Ośrodek Samopomocy) Pani Dyrektor Iwona Nakielska** zapewniła, że wszystkie kryteria omówione na posiedzeniu zostaną rozesłane w formie elektronicznej do członków Podkomitetu, tak aby możliwe było w ciągu 7 dni od posiedzenia przesyłanie uwag, propozycji, sugestii. Zostaną one wzięte pod uwagę i wykorzystane w dalszej pracy. Pani Dyrektor przeprosiła również za późny moment dostarczenia propozycji kryteriów dla członków Podkomitetu. Jak wyjaśniła było to spowodowane oczekiwaniem na zalecenia Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, jeżeli chodzi o formułowanie kryteriów do planu działania, których do tej pory nie ma. Pomimo to do 20 sierpnia br. Departament jest zobowiązany do przekazania opracowanych formularzy w zmienionej formie, stąd konsultacje i posiedzenie Podkomitetu.

Pan Henryk Łucjan – Przedstawiciel Regionalnych Ośrodków EFS z terenu województwa stwierdził, że zaproponowane kryteria są wynikiem oceny dotychczasowych doświadczeń. Część kryteriów była nietrafiona i utrudniała konstruowanie dobrych wniosków, które rozwiązywałyby regionalne problemy. Pan Łucjan podziękował za to, że te kryteria czynią program bardziej przyjaznym i bardziej realnym. Jeśli chodzi o poszczególne kryteria to zauważalny jest nacisk na to, aby firmy pochodziły z naszego regionu. Budzi wątpliwości, czy takie kryterium nie łamie zasady swobody usług, kapitału, przemieszczenia ludzi itd. w ramach Unii Europejskiej. Zapytał, czy w takim przypadku rodzime organizacje nie będą eliminowane w innych województwach oraz czy nie zostanie

takie kryterium zakwestionowane przez władze centralne? Być może byłoby bezpieczniej dać punkty dodatkowe dla firm z własnego regionu, niż eliminować obce.

Druga uwaga dotyczyła kryterium wartości projektu. Czy zasadne jest utrzymywanie dla projektów powyżej 1 mln zł zabezpieczenia dwoma instrumentami. Obecnie do 1 mln jest instrument „miękki”, np. weksel in blanco, powyżej 1 mln musi być drugi instrument „twardy” – np. gwarancja, czy poręczenie, co bardzo utrudnia realizację projektów i eliminuje słabsze organizacje, które nie mają kapitału.

Po trzecie wydaje się, że z tych kryteriów rysuje się taki obraz potencjalnego wnioskodawcy – raczej mała, słaba organizacja, niż poważna. Jako przykład Pan Łucjan podał swoją organizację, która ma 8 filii w województwie i 60 pracowników. W związku z tym jest zainteresowana składaniem projektów na rzecz każdego powiatu, w którym działa. Jeśli jednak będzie kryterium maksymalnie 3 projektów z jednej organizacji, to zawsze jakieś powiaty i filie będą eliminowane. Na prezentacji przedstawionej przez Panią Dyrektora Nakielską widać było, że rozmieszczenie projektów na terenie województwa jest nierównomierne. Są dwie organizacje, które mają swoje oddziały, bądź filie na terenie województwa - Lubelska Fundacja Rozwoju i Fundacja Rozwoju Lubelszczyzny. Jeśli te organizacje będą miały ograniczone możliwości działania, to nie dotrą z projektami do beneficjentów w dalekim terenie. Przy projektach o dużej wartości takie kryterium nie ma dużego znaczenia, ale kiedy wartość projektu wynosi np. 50 tys. zł - to jest już problem. Na zakończenie Pan Łucjan poprosił o wydłużenie terminu konsultacji kryteriów do dwóch tygodni, aby dobrze zastanowić się nad uwagami, aby nie okazały się nietrafione.

Na powyższe pytania wyjaśnień udzieliła **Pani Małgorzata Baran-Sanocka, Zastępca Dyrektora Departamentu EFS**, która stwierdziła, że celowo zaproponowano kryterium wnioskodawców ograniczające wnioskodawców do tych, którzy posiadają na terenie województwa lubelskiego oddział, siedzibę, filię po to, aby faktycznie byli związani z naszym województwem. Takie kryterium wynika z regionalnego charakteru wsparcia w ramach Priorytetów VI-IX PO KL. Takie kryterium zostało zawarte w Planach Działania na lata 2007-2008 w innych województwach. Nasze organizacje działające na terenie województwa lubelskiego zarzucały Instytucji Pośredniczącej, że województwo lubelskie jest zbyt liberalne i zbyt szeroko otwiera furtkę dla innych wnioskodawców, wobec czego środki z komponentu regionalnego wypływają poza województwo. Obecnie województwo lubelskie jest dookreślone poprzez kryterium wnioskodawcy, obszaru realizacji projektu i grupę docelową. Chcemy, aby jak najwięcej środków w ramach komponentu regionalnego zostało na miejscu, wspierając rozwój zasobów ludzkich w województwie. Takie były przyczyny ustanowienia tego kryterium. Na pewno bronie będziemy także kryterium biura projektu na terenie województwa lubelskiego, bo to jest zasadne przy realizacji projektu, rekrutacji uczestników projektu i przy kontroli projektów. Odnośnie wartości finansowej zwiększono możliwość aplikowania wnioskodawców do trzykrotności przychodów za ubiegły rok. W Planie Działania na lata 2007-2008 była to dwukrotność. Biorąc pod uwagę, że maksymalny okres realizacji projektu wynosi 3 lata to i tak kładziony jest nacisk na komplementarność wsparcia

– na duże, dobre projekty. Stąd wynika kryterium trzech projektów maksymalnie. Mając w pamięci dotychczasowe doświadczenia, kiedy w odpowiedzi na konkurs od jednego beneficjenta wpływało po kilkanaście wniosków i na etapie oceny projektów, przy sumarycznym podejściu okazywało się, że to są niezręcznie zmodyfikowane kopie. Były to projekty, które zostały złożone do innych województw, a czasami wnioskodawca nie dołożył nawet na tyle starań, żeby usunąć nazwy innego województwa w części opisowej wniosku.

Odnosnie możliwości składania maksymalnie 3 projektów, kiedy wartość projektu jest niska i wynosi do 50 tys. zł - Pani Dyrektor wyjaśniła, że w ramach Priorytetu IX, Działanie 9.5 są to oddolne inicjatywy edukacyjne. Zaproponowane kryterium dostępu nie ogranicza składania projektów w partnerstwie – można być partnerem w wielu projektach. Jednak oddolność w tym przypadku musi być również zachowana.

W odpowiedzi na prośbę o wydłużenie terminu zbierania uwag do szczegółowych kryteriów wyboru projektów, Pani Dyrektor wyjaśniła, że plan działania Instytucja Pośrednicząca otrzymała 1 sierpnia br. i od tego czasu trwają wyężone prace planistyczne, również nad kryteriami, które są jego elementem. Z uwagi na to, że już 20 sierpnia br. zostanie wysłana do Instytucji Zarządzającej propozycja planów działania zawierająca kryteria, to nie można wydłużyć konsultacji. Konsultacje są efektywne, spływają propozycje z NGO, kuratorium, przedstawicielstw środowiska akademickiego. Prezentowane na dzisiejszym Podkomitecie kryteria zapewne ulegną dalszym modyfikacjom.

Nawiązując do uwagi o zabezpieczenia projektów **Pan Lucjan Tomczuk p.o. Dyrektora WUP w Lublinie** zapewnił, że instytucja ogłaszająca konkurs chce mieć gwarancję, pewność, że projekt będzie dobrze realizowany i od wskazanych zabezpieczeń nie odstąpi.

Pani Dyrektor Iwona Nakielska odniosła się również do kryterium obowiązku posiadania biura, bądź siedziby wnioskodawcy, bo to jest istotne z punktu widzenia wdrażania. Instytucja Pośrednicząca chce w ten sposób zmniejszyć ryzyko związane chociażby z rekrutacją beneficjentów ostatecznych. Beneficjent, który posiada siedzibę, biuro, filię na terenie naszego województwa znacznie lepiej, łatwiej dotrze do uczestników projektu. Poza tym takie kryterium ułatwia zarządzanie projektami. Pani Dyrektor wyjaśniła przy tym, że ok. 20% beneficjentów składających wnioski, pochodziło spoza terenu województwa i już na etapie kontaktów, komunikacji były pewne problemy. Zaproponowane kryteria są wnioskami z tych konkursów, które już się odbyły. Z tego kryterium skorzystały już inne województwa w tym roku.

Z-ca Dyrektora Rafał Sobiech odniósł się do zarzutu o możliwość ograniczenia, poprzez wybrane kryteria, swobodnego przepływu kapitału. Jego zdaniem nie należy się spodziewać zastrzeżeń ani z Ministerstwa, ani ze strony Komisji Europejskiej. Alokacje zostały określone dla wszystkich województw i program nie jest ograniczony terytorialnie do kilku z nich. Dzięki temu każdy podmiot może wnioskować do konkretnej alokacji. W województwie lubelskim przypada 234 Euro na mieszkańca i IP chce ochronić tę kwotę stosując właśnie

takie kryteria, pamiętając o tym, że część środków projektowych kierowana jest na utrzymanie biura, czy inne wydatki administracyjne.

Podobnego zdania był **Pan Łukasz Mikulec** reprezentujący na posiedzeniu **Ministerstwo Rozwoju Regionalnego**, który powiedział, że PO KL został zregionalizowany właśnie po to, aby środki były wydawane na terenie poszczególnych województw. Inaczej niż kryteriami dostępu nie da się zweryfikować, czy beneficjent pochodzi z województwa i czy nie aplikował w innym regionie. Zdaniem Pana Mikulca jest to słuszne kryterium. Odnosząc się do kwestii obszarów wiejskich, poinformował, że IP będzie doprecyzowywać definicję tych obszarów, tak aby była zgodna z definicją GUS, czyli wszystkie obszary poza administracyjnymi granicami miast. Przedstawiciel Ministerstwa zaproponował również, aby tam, gdzie jest mowa w kryteriach o obszarach wiejskich doprecyzować, że chodzi o tereny wiejskie, również miasta do 25 tys. mieszkańców, albo strictly obszary wiejskie, czyli leżące poza granicami administracyjnymi miast.

Kolejny raz głos zabrał **Pan Henryk Łucjan**, który odniósł się do kryterium wielkości przychodów firmy i wartości projektu. Podał przykład małej firmy, która może składać projekt, który przekracza 3-krotność jej przychodów i wtedy dla tej organizacji jest to już praca na cały okres realizacji projektu. Natomiast duża firma, jak Fundacja, którą kieruje miała przychody na poziomie 13 mln zł i złożyła np. 3 projekty do 1 mln zł, ponieważ jest jeszcze kwestia zabezpieczeń, to jest to na poziomie najwyżej ¼ przychodów, ze wszystkich możliwych projektów. Stąd jest to nierówne traktowanie podmiotów, które są karane za to, że są poważnymi organizacjami. Zaapelował, aby wprowadzić kryterium dla dużych firm, które umożliwiłoby im składanie projektów, których wartość jest nie większa niż trzykrotne przychody – suma projektów.

W odpowiedzi **Pani Dyrektor Iwona Nakielska** wyjaśniła, że nie ma ograniczenia kwotowego dla dużych podmiotów z potencjałem, jest jedynie ograniczenie ilości wniosków. Chodziło o to, że były to często wnioski identyczne, adresowane wielokrotnie do tej samej grupy docelowej. Są to wnioski wyciągnięte z konkursów, które przełożyły się na takie ograniczenie. Nic nie stoi na przeszkodzie, żeby firmy z potencjałem skorzystały z projektów o wyższej wartości – ponad 1 mln zł. Tutaj będą już zabezpieczenia „twarde”, ale ten potencjał musi być jakoś oceniony. Te firmy stać na takie zabezpieczenie, które zresztą jest wydatkiem kwalifikowanym.

Pani Bożena Żurek (Lubelski Ośrodek Samopomocy) odniosła się do zestawienia kryteriów dostępu i kryteriów strategicznych dla Priorytetu IX „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach” - proponowanych do Planu działania na 2009 r. **Pani Żurek** zwróciła uwagę na programy rozwojowe szkół. Wyraziła opinię opartą na swoim doświadczeniu, że są to bardzo słabe dokumenty. Jej zdaniem oparcie się w kryteriach formy wsparcia na tym, że szkoły mają realizować programy rozwojowe szkół, przy braku pomysłu na projekt, który pomógłby dopracować, czy zaktualizować programy rozwojowe, jest niezasadne. Dotychczasowe programy rozwojowe szkół w większości są to słabe dokumenty,

robione na zlecenie kuratorium przez niefachowców, głównie do szuflady. Stąd zmuszanie szkoły do realizowania tych projektów wydaje się mało celowe. Stąd warto te projekty zmodyfikować lub zmienić w taki sposób, aby miały przynajmniej znamiona dokumentu, który ma charakter strategiczny.

Ad. 7. Zakończenie posiedzenia.

Wobec wyczerpania głosów w dyskusji, dziękując za przybycie i udział w posiedzeniu Prowadzący obrady **Pan Marek Flasiński** zakończył III posiedzenie Podkomitetu Monitorującego PO KL Województwa Lubelskiego.

Sporządził:

Grzegorz Krzykała

**Przewodniczący
Podkomitetu Monitorującego PO KL
Województwa Lubelskiego**

Krzysztof Grabczuk

**DYREKTOR
DEPARTAMENTU EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO**

Iwona Nakielska

Protokół Nr 2/08 z posiedzenia Podkomitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki Województwa Lubelskiego w dniu 11.VIII.2008 r.

**ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO**

Rafał Sobiech